

МИШЕЛ ТУРНИЕ

КРАЯТ НА РОБИНЗОН КРУЗО

Превод от френски: Нина Венова, 1978

chitanka.info

— Там беше! Ей там, нали виждате, край Тринидад, на 9°22' северна ширина. Не може да има никаква грешка!

Пияният удряше с черния си пръст по парцалив къс омазнена географска карта и всяко от страстните му уверения предизвикваше смеха на рибарите и докерите около масата ни.

Познавахме го. Той се ползуваше със специален статут. Беше част от местния фолклор. Бяхме го поканили да пийне с нас, за да чуем от продраания му глас някоя от неговите истории. А приключението му беше едновременно поучително и тъжно, както често бива в живота.

Преди четирийсет години изчезнал в морето като толкова други. Записали името му в църквата редом с имената на екипажа, към който се числял. Сетне го забравили.

Но не дотам, че да не го познаят, когато се появил отново след двайсет и две години, брадясал и див, заедно с някакъв негър. Историята, която разказвал навсякъде, била смайваща! Единствен той оцелял от екипажа на кораба и щял да бъде съвсем сам на някакъв остров, обитаван от кози и папагали, ако не се бил появил негърът, когото, казвал, спасил от орда канибали. Накрая ги прибрала английска шхуна и той се завърнал, но не преди да натрупа малко парици от различни контрабанди, които вървели доста лесно по онова време из Карибието.

Всички отпразнували завръщането му. Той се оженил за младо момиче, което можело да му бъде дъщеря, и обикновенният живот сякаш засипал тази непонятна зейнала скоба, изпълнена с пищна растителност и птичи крясъци, отворена в миналото му по каприз на съдбата.

Но само привидно, защото от година на година като че скрит червей разяждал отвътре семейния живот на Робинзон. Петкан, черният слуга, рухнал пръв. След месеци безупречно държане той започнал да пие — отначало прикрито, после все по-шумно и по-шумно. Сетне избухнал скандалът с двете момичета майки, прибрани в приюта „Сент Еспри“, които родили почти едновременно метисчета с очебийна прилика. Нима двойното престъпление не било подписано!

Но Робинзон защитил Петкан със странно ожесточение. Защо не го изпъдил? Каква тайна — може би непризнаваема — го свързвала с негъра?

Накрая значителни суми били откраднати от съседа и преди да заподозрат, когото и да било, Петкан изчезнал.

— Глупак! — казал за случилото се Робинзон. — Ако се е нуждаел от пари, за да замине, просто е трябвало да ми поиска.

И добавил неразумно:

— Впрочем знам закъде е тръгнал!

Потърпевшият се хванал за думата и поискал от Робинзон или да му върне парите, или да му достави крадеца. След кратка съпротива Робинзон платил.

Но от този ден го виждали да се шляе все по-мрачен и по-мрачен по кейовете и пристанищните кръчми, повтаряйки си от време на време:

— Там се е върнал, да, сигурен съм, сега е там, нехранимайкото!

Защото истината бе, че неизразима тайна го свързваше с Петкан и това беше една малка зелена точка, която веднага след завръщането си накарал пристанищния картограф да прибави към синия океан на Карибието. Та в крайна сметка този остров не беше ли младостта му, красивото му приключение, великолепната му самотна градина? Какво чакаше още под това дъждовно небе, в този лепкав град, между тези търговци и пенсионери?

Младата му жена с очите на сърцето първа отгатна необикновената му смъртна тъга.

— Отегчаваш се, виждам. Хайде, признай си, че съжаляваш за него!

— Аз ли? Ти си луда. Съжалявам за кого, за какво?

— За пустинния остров, разбира се. И зная какво те задържа да не тръгнеш още утре, зная. Това съм аз!

Той шумно протестираше, но колкото по-гръмогласно отричаше, толкова по-сигурна беше тя, че е права.

Тя го обичаше нежно и никога не бе могла да му откаже нещо. Умря. Той продаде незабавно къщата и нивата и нае платноход за Карибско море.

Минаха още години. Пак започнаха да го забравят. Но когато се завърна, той изглеждаше по-променен отколкото след първото си пътуване.

Беше доплавал на борда на стар товарен кораб като помощник-готвач. Остарял, съсипан, наполовина удавен в алкохол.

Това, което каза, възбуди всеобщ смях. Не-от-кри-ва-ем! Въпреки месеците ожесточени търсения, островът му останал неоткриваем. Беше се изразходвал в това напразно дирене с отчаяна ярост, пръскайки докрай силите и парите си, за да открие земята на щастието и свободата, сякаш завинаги погълната от вълните.

— И все пак там беше! — повтаряше той тази вечер за стотен път, удряйки с пръст по картата.

Тогава един стар кормчия се отдели от другите, пристъпи и го докосна по рамото.

— Искаш ли да ти кажа, Робинзон? Пустинният ти остров, разбира се, си е на мястото. И дори мога да те уверя, че ти чисто и просто си го намерил!

— Намерил? — Робинзон се задави. — Но нали ти казвам...

— Намерил си го! Минал си може би десет пъти покрай него. Но не си го познал.

— Не съм го познал!

— Не, защото и твоят остров като теб е остарял! Е да, представи си, цветовете стават плодове, плодовете — дърво, а зеленото дърво се превръща в мъртво дърво. Всичко се развива много бързо в тропиците. А ти? Погледни се в огледалото, глупако? И кажи ми, познал ли те е той, твоят остров, когато си минал край него?

Робинзон не се погледна в огледалото, съветът беше излишен. Той обърна към мъжете толкова тъжно и слисано лице, че вълната от смях, която отново се надигаше, внезапно секна и в кръчмата стана съвсем тихо.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.